

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vico delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . Lir 800
Letna naročnina . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto X. - Štev. 27

Gorica - četrtek 3. julija 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

SOCIALISTIČNA DRŽAVA

Zahrbtni sovražnik družine

Znano je, da Karl Marks ni priznaval naravnega izvora družine in da zato tudi ni priznaval družini nobenih naravnih pravic, temveč da jih ima le toliko in le one, katere ji podeli država. To nadržanje o družini je postalo podlaga vsemu državnemu pravu o družini in o družinskih razmerjih v vseh državah s komunističnim režimom. To velja tudi za sosedno Jugoslavijo, kjer hočejo biti prav tako marksisti, kot so v Moskvi. Zato je tudi jugoslovanska družinska zakonodaja vsa naslonjena na Marksove zmotne nauke o izvoru družine. Eno prvih posledic tega materialističnega naziranja o družini je načelo o umetnem omejevanju števila otrok. Komunisti, ki so vzeli ljudem toliko osnovnih osebnih svobod, so hoteli ljudi potolažiti za njih izgubo s tem, da so zrahljali številne vezi, ki jih je v družini postavila narava, to je Bog. Tako so zrahljali pokorščino otrok do staršev, ko so postavili državo in partijo nad družino ter učijo otroke ovajati lastne starše, če so protirevolucionarji. Zrahljali so tudi vezi staršev do otrok, saj nemalokrat posega država v pravice staršev posebno pri vzgoji otrok. V ljudskih demokracijah starši praktično nič ne odločajo o vzgoji svojih otrok, temveč vso vzgojo določa le država preko šol in vzgojnih zavodov.

Toda še bolj kot s tem so podminirali družino z uvedbo zakonske ločitve ali razporeke ter nove poroke. Pri mnogih narodih, n. pr. pri slovenskem in poljskem narodu, ki so bili tradicionalno katoliški in ki razporeke sploh niso poznali, so kar čez noč vpeljali razporeko in ponovno poroko. V kakšno škodo družin in posebno otrok, smo v našem listu že opozarjali. Danes bi hoteli pokazati na novo še hujšo nevarnost, to je na umetno omejevanje števila otrok in s tem v zvezi na umore še nerojenih otrok.

Rekli smo, da so komunisti hoteli nekoliko oškodovati ljudi za ukradeno svobodo z zrahljanjem nekaterih vezi v družini. Najhujša med temi je onanizem in umor še nerojenih otrok. Ta dva greha, ki ju Cerkev smatra po samem naravnem zakonu za izredno huda, posebno umor otrok, so ljudske demokracije začele širiti na vso moč in ju z zakonom zaščitile. Zopet nam je najbližji zgled Jugoslavija.

Agencija Italia je prinesla naslednjo vest:

Po vsej Jugoslaviji, zlasti pa v Sloveniji, so oblasti in razne organizacije začele z veliko propagando za omejevanje rojstev. Takoj po vojni so starše vzpodbujali, naj imajo dosti otrok, zdaj pa je spremembo stališča očitno narekoval strah pred nezaposlenostjo. V zvezi s tem so začeli odpirati posebne ambulante za preprečevanje rojstev. Pred nekaj dnevi so tako ustanovo odprli tudi na otroški kliniki v Pulju. Ta dogodek prikazuje kot veliko socialno in znanstveno pridobitev, češ da je zdaj omejevanje rojstev dostopno vsem državljanom, v veliki meri tudi zaradi skromnih pristojbin, ki jih za te stvari zahtevajo zdravniki. Ambulanta v Pulju je namenjena vsej Istri in je za zdaj odprta enkrat na teden. Listi pravijo, da je vzbudila veliko zanimanje in da bo zaradi tega morala poslovati tudi druge dni.

Podobna poročila prinašajo jugoslovanski listi tudi iz drugih krajev Slovenije. Tako je pred nedavnim pisal Slov. poročevalec, da so tako ambulanto odprli v tekstilni tovarni v Kranju, kjer je namješčenih posebno veliko žensk. Na ta način, pravi časopis, imajo ženske najlepšo priliko, da brez izgube časa lahko poskrbe za svoje zdravje in seveda tudi za vse ostalo. V takih ambulantah namreč namenoma uče žene in dekleta o raznih načinih kontracepcije, jim dajejo Indikacije za splav in podobno. Zato so z zakonom zaščitili splav, kadar ga zdravnik svetuje. Kako se ravnajo zdravniki

v takih primerih, je pa znano. Res je, da so se zdravniki v Sloveniji izrekli zoper splave brez zdravniškega nasveta, kot so predlagali njih beograjski kolegi, vendar niso tega storili iz kakih moralnih razlogov, temveč predvsem iz praktičnih, češ da so splavi vedno nevarni za zdravje matere in pa da bi začele primanjkovati postelje v bolnicah in zdravniško osebje, če bi dovolili splav brez vsake omejitve.

Taka je torej uradna morala ljudskih demokracij glede družinskega življenja. Hočejo biti nadvse moderni in pustiti

Položaj v Jugoslaviji

Preteklo je deset let, kar so Jugoslavijo izključili iz kominforma. Izključitev so pred deseti leti utemeljili s tem, da je Jugoslavija izdala marksizem in leninizem in da vodi sovražno politiko napram Sovjetom. Jugoslavija se je sicer opravičevala, a boj je šel svojo pot dalje tudi še po Stalinovi smrti. Sovjeti so skrbno pazili, da se ne bi tudi v podložniških državah dvignil kak drugi Tito. Tako so bili obsojeni Rajk, Gomulka in drugi. Tito si je pa na vse načine prizadeval, da bi vodil politiko nevtralnosti, enake oddaljenosti od zapada in vzhoda ter politiko koeksistence. Leta 1955 sta se Moskva in Beograd zopet zblizala. V Beograd je prišel sam Hruščev in zvrnil krivdo preteklosti na druge. Naslednje leto je tudi Tito vrnil obisk v Moskvo. Izgledalo je, da je vse poravnano. Tedaj pa so nastali nemiri na Poljskem in na Madžarskem. Hruščev se je naenkrat spomnil, kam lahko to pripelje. Sovjeti so posegli aktivno v dogodke, protistalinska gonja je ponehala in Hruščev je napel vajeti in zavihtel bič nad podložnicami. Po sestanku med Titom in Hruščevom v Romuniji je prenehal javen ideološki boj. V novembru 1957 sta ob 40-letnici boljševiške revolucije Kardelj in Rankovič odklonila podpis resolucije 12 partij, kar je pomenilo pristop Jugoslavije k varšavskemu paktu. Na komunističnem kongresu v Ljubljani so znova potrdili načelo neodvisnosti Moskve v notranje zadeve drugih komunističnih držav. Dasi so prej popravili poročila za ta kongres na izrecno zahtevo Moskve, se Sovjeti uradno niso udeležili kongresa, kar je pomenilo nezadovoljstvo Moskve. Nasprotno pa se je Moskva udeležila kongresov v Bolgariji in na Češkem, kjer so izrabili priliko in udrihali po Jugoslaviji. Tudi smrt Nagya pomeni klofuta Jugoslaviji. Sedaj se je napadom na Jugoslavijo pridružil še Gomulka, ki je najdalj okleval, izgleda pa, da je sedaj vrsta na Gomulki.

JUGOSLOVANSKI PROTI UDAR

Na partizanski proslavi v Sutjski pričakujejo Titov proti udar. Prisoten bo tudi Nasser. Tito je tudi sklenil objaviti vsebino tajnih razgovorov, ki sta jih imela s Hruščevom v Romuniji. Tako prehaja sedaj v napad sam Tito.

V Libanonu

V Libanonu je položaj vedno bolj zapleten. Po obisku, ki ga je napravil tajnik OZN v Libanonu, je položaj za zapad še bolj nejasen. Generalni tajnik Združenih

najširšo svobodo zakoncem prav tam, kjer je Stvarnik ni dal. Saj vemo, kaj uči Cerkev. Po nauku Cerkev je vsak nameren in hoten umor tudi otroka, ki ni še rojen, greh zoper peto božjo zapoved, ki pravi: Ne ubijaj! Noben zdravniški nasvet ne more odvzeti greha! Glede raznih dejanj, ki jih tam uradno dovoljujejo in celo svetujejo, pa uči Cerkev, da je vsaka zloraba zakonskih pravic huda kršitev božje in naravne pravice in zato smrten greh. (Glej encikliko Pija XI. Casti connubii). Tako ravnanje z družino in njenimi vrednotami, zlasti z življenjem nerojenih otrok, je največja nesreča ne samo za krivce, nego tudi za narode, kjer se taki zločini delajo in celo dovoljujejo. To je narodom gotova pot v narodno smrt, posebno če so to majhni narodi, kot je slovenski.

narodov se je namreč izrazil, da je upor v Libanonu le notranja zadeva. Libanonska vlada pa trdi, da pošiljanje orožja iz Združene arabske republike upornikom pomeni napad na Libanon, in zahteva posredovanje Združenih narodov. Zpad izgleda, da ni navdušen za poseg. Libanonska vojska prav tako ne napada, ampak je le v defenzivi. Libanonska vlada prav tako ni odklopila vode, plina in elektrike za one predele, ki jih imajo v rokah uporniki. Državna pošta prav tako vzdržuje ves poštni in brzojavni promet z ozemljem, ki ga kontrolirajo uporniki. Vse to nam je težko razumeti.

Jedrski strokovnjaki

V Ženevi so se sestali strokovnjaki za jedrsko energijo. Prav v zadnjih dneh pred sestankom pa so nastale težave, ker je Moskva zahtevala, naj se zapadne države najprej obvežejo, da pristanejo na ukinitve jedrskih poskusov neglede na izid ženevskih razgovorov, ker sicer nima sovjetska udeležba nikakšnega pomena. Potem je Moskva ponudila še udeležbo romunskih strokovnjakov. Na zapadu so sprejeli tudi to ponudbo. Toda sovjetska udeležba še ni bila dokončna. Zapad pa je vseeno sklenil, da se strokovnjaki sestanejo. Odgovornost za propad bi itak padla na Sovjete. Ko so Sovjeti to uvideli, so takoj poslali svoje strokovnjake v Svico, niso pa javili, če bodo sodelovali na sestanku ali ne.

Vrhunski sestanek

Iz vseh priprav in zavlačevanj, ki jih postavlja Moskva, so na zapadu vedno bolj prepričani, da Sovjeti niso pripravljeni na pogajanja. To trditev potrjuje tudi najnovejša gonja proti Jugoslaviji, obsodbe na Madžarskem in pa enostranska objava listin o posvetih med zahodnimi veleposlaniki in sovjetskimi zunanjimi ministrom Gromikom. Vse to vzbuja sum, da Sovjeti ne žele pomirjenja, temveč poostreitev hladne vojne.

Mac Millan in De Gaulle

Britanski in francoski ministri predsednik sta se sešla na psvet. Obravnavala sta britansko-francoske in mednarodne zadeve. Anglijo zlasti zanima, kakšno je De Gaullejevo stališče do zapadnih obrambnih in gospodarskih organizacij. Poročila o sestanku pravijo, da bo Francija ostala zvesta obveznostim, ki jih je sprejela.

Nova italijanska vlada

Kot so splošno vsi pričakovali, je predsednik republike Gronchi poveril sestavo nove vlade tajniku krščanske stranke Fanfaniju. Ta se je vneto vrgel na delo in takoj ponudil socialnim demokratom možnost za sestavo dvostrankarske vlade. Ti so na seji strankinega vodstva ponudbo sprejeli, a stavili tudi svoje pogoje. Ker je Fanfani pogoje sprejel, je bila sestava nove vlade razmeroma lahka stvar. Težavno je bilo le izbirati primerne moze za ministre. V tork zvečer so bila znana tudi imena novih ministrov. Ti so: Fanfani, ministrski predsednik in zunanji minister; Segni, podpredsednik in minister obrambe; sindikalist Julij Pastore, minister za Jug in za pasivne dežele; Tambroni, notranji minister; Moro, minister za šolstvo, itd. Vsega skupaj je 18 ministrov; med njimi so 4 socialni demokratje, 14 je krščanskih demokratov. Član vlade ne bo voditelj socialdemokratov Jožef Saragat.

Fanfani je dolgo upal, da bodo njegovo vlado podprli tudi republikanci, kajti njih pomoč bi kravavo potreboval v poslanski zbornici. Tu bo namreč vladna večina tudi s pomočjo socialnih demokratov vedno v nevarnosti. Toda

republikanci so znova potrdili, da v vlado ne stopijo. Pač pa so obljubili, da bodo do nove vlade nevtralni, to je, da ne bodo glasovali ne zanjo ne proti njej. V jeseni pa da se bodo dokončno odločili. Nekateri drugi poslanci, zlasti trije zastopniki Volkspartei in pa poslanec iz Val d'Aoste so sklenili, da bodo svoj odnos do vlade zavzeli, ko bodo slišali njen program.

Madžarska in OZN

Združeni narodi zahtevajo, naj Madžarska pošlje točne podatke o razpravi proti Nagy-u in drugim obsojencem. Komunistična madžarska vlada pa je to zahtevo odklonila. Tako spoštujejo komunisti sklepe Združenih narodov.

Težave na Cipru

London je objavil načrt za Ciper. Načrt so odklonili Makarios ter atenska in ankarska vlada. Grki zahtevajo samoodločbo in priključitev k Grčiji, Turki pa so za razdelitev. London pa tega ne mara. Angleška vlada je pripravljena na pogajanja z Atenami in Ankaro, kar pa Grki odklanjajo.

RAZNE NOVICE

Visoke cene na svetovni razstavi v Bruslju

Obiskovalci mednarodne razstave v Bruslju se pritožujejo nad visokimi cenami, ki so v veljavi na razstavišču samem in tudi v mestu. Vstopnica na razstavišče stane 400 lir. Ker je prostornina razstavišča ogromna, se mora obiskovalec poslužiti avtobusa; to ga stane nadaljnjih 200 lir. Če si hoče ogledati sloviti Atomium in se poslužiti še dvigala v njem, ga ta špas stane novih 800 lir. Še hujše je, če si hoče obiskovalec utešiti svojo lakoto in jezo. Na razstavišču deluje okrog 70 restavracij in obrok hrane v teh restavracijah stane od 2 do 3 tisoč lir, v najvišji krogi Atomiuma pa celo 15 tisoč lir. Ista draginja je tudi za prenočišča. Sobe po hotelih računajo od 6 do 12 tisoč lir na noč, po privatnih hišah pa jih lahko dobite tudi za 3 do 4 tisoč za noč.

Za potovanje v Avstrijo ni potreben več potni list

Italijanska kvestura je potrdila vest, da bo za potovanje v Avstrijo odslej naprej zadostovala le osebna izkaznica. Tako se je sedaj tudi Avstrija pridružila raznim zahodnoevropskim državam, ki so že pred časom uvedle to olajšavo. Vendar pa moramo pojasniti, da je za potovanje v te države potrebna nova osebna izkaznica, ki jo izdaja županstvo in na kateri je treba na zadnji strani navesti državo, v katero misli prosilec potovati. Natančnejša pojasnila dajejo županstva.

Nekateri so v teh dneh poslali svoj potni list za Avstrijo v podaljšanje in bi radi to preklicali. Te opozarjamo, da je to nemogoče, ker je zadeva šla že naprej po svoji uradni poti, zato bodo morali za sedaj še plačati določeno pristojbino za obnovo potnega lista, ki jim bo seveda še vedno služil.

Skrivna poroka princezinje Aleksandre

V rimskih boljših krogih je vzbudila veliko začudenja in govoric skrivna poroka princezinje Aleksandre Torlonia, vnukinje bivšega španskega kralja Alfonza XIII., z 32-letnim grofom vdovcem Clementom Lequijem. Poroka se je vršila skrivaj v mali rimski cerkvi sv. Nikolaja. Oče, ki je bil že od vsega začetka zelo nasproten tej poroki, je zvedel zanjo šele nekaj ur potem, ko sta bila mlada novoporočenca že na potovanju. Prvi cilj njunega potovanja je bila lična

hišica na naši obali pri Grinjanu, katero je že pred časom kupil grof Lequio z namenom, da se po poroki skrije pred radovednostjo časnika in drugih vsiljivcev. Poročajo, da se je oče, potem ko so ga postavili pred izvršeno dejstvo, končno vdal in dal svoje privoljenje.

Študijske podpore za Jugoslavijo

Zunanje ministrstvo je razpisalo natečaj za podelitev petih študijskih podpor, katerih prejemniki pojdejo v akademskem letu 1958-59 študirat na jugoslovanska vseučilišča. Podpore je dala na razpolago beograjska vlada. Veljale bodo osem mesecev, in sicer od 1. oktobra letos dalje.

Podpore so namenjene mladim italijanskim diplomirancem katerekoli stroke ter diplomiranim in nediplomiranim umetnikom.

Imetniki štipendij bodo stanovali v študentovskem domu študijskega središča, na katero se bodo vpisali.

Kandidati naj prošnje, opremljene z vsemi dokazili, ki jih zahteva razpis, pošljejo ministrstvu za zunanje zadeve (D. G.R.C.E. - Ufficio borse di studio - Piazza Firenze 27, Rim), in sicer nepreklicno do 10. julija 1958. Prošnji mora biti priložen poseben obrazec, naslovljen na Komisijo Zvezne ljudske republike Jugoslavije za kulturne zveze s tujino. Obrazec vsebuje 19 vprašanj.

»Izredne« pojav

Casnikarji italijanskega komunističnega glasila »Unità« so v sporu z upravo lista in s komunistično partijo zaradi plač. Zahtevajo namreč, naj se jim uredijo plače po državnih zakonih o plačah časnikarjev.

Res zanimiv pojav! »Unità«, ki se odlikuje vedno in povsod v kričanju proti resničnim in namišljenim krivicam, ki se gode delavcem, se sama ne drži zakonov in ne daje svojim sodelavcem take plače, kot jo imajo časnikarji drugod in kot jo določa zakon.

Dve smrtni žrtvi »Tisoč milj«

Tudi letošnja avtomobilska dirka »Tisoč milj« se je zaključila z dvema smrtnima žrtvama. V bližini Brescie sta dva dirkača zašla s poti, zadela ob ovire ob poti in pozneje na domu podlegla težkim poškodbam

NAŠ TEDEN V CERKVI SLOVENCİ V LURDU

6.7. nedelja, 6. pob.: sv. Bogomila, vd.
7.7. ponedeljek: sv. Vilibald, šk.
8.7. torek: sv. Elizabeta, kraljica
9.7. sreda: sv. Tomaž Moore, m.
10.7. četrtek: sv. Rufina in Sekunda, d. m.
11.7. petek: sv. Pij I., p. m.
12.7. sobota: sv. Mohor in Fortunat, m.

SV. RUFINA IN SEKUNDA sta bili rodni sestri, doma v Rimu. Pogani so ju silili, naj se poročita; nista hoteli, ker

sta bili zaobljubili devištvu. Pogani so hitro sumili, da sta kristjanki. Obe so vlekli pred sodnika. Ko je ugotovil, da sta krščanske vere, je dal najprvo mučiti Rufino. Sestra je zaklicala sodniku: »Zakaj čistiš z bičanjem le mojo sestro, mene pa ne? Daj, da bova obe enake muke trpeli, ko priznavava obe isto vero.« Končno je dal sodnik obe obglaviti. Pokopani sta v Lateranu. Posnemaj njuno trdnost v veri, njuno zvestobo zaobljubi, znaj ceniti trpljenje.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas, ko je bilo mnogo ljudstva pri Jezusu in niso imeli kaj jesti, je poklical učence in jim rekel: »Ljudstvo se mi smili; kajti, glejte, že tri dni vztrajajo pri meni in nimajo kaj jesti. In če jih odpustim lačne na njih dom, bodo na potu omagali, zakaj nekateri od njih so prišli daleč.« — Njegovi učenci so mu odgovorili: »Kako jih bo mogel kdo nasititi s kruhom tukaj v puščavi?« — Vprašal jih je: »Koliko hlebov imate?« — Ti so rekli: »Sedem.« — In velj je množici sestri po tleh; in vzela je sedmero hlebov, se zahvalila, jih razlomila in dajala svojim učencem, da bi jih polagali prednje; in položili so jih pred množico. Imeli so tudi nekaj ribic. Tudi te je blagoslovil in velel položiti prednje. In jedli so in se nasitili. Nato so pobrali ostanke koscev — sedem kosar. Njih pa, ki so jedli, je bilo kakih štiri tisoč; in jih je odpustil.

6. nedelja po Binkoštih

Evangelij poroča o velikem čudežu, ki ga je Zveličar storil s tem, da je v puščavi z nekaj hlebi in ribicami nasitil veliko število ljudi. Tri dni je govoril ljudem in zvesto so ga poslušali. Ko jih je po treh dneh hotel poslati domov, se je spomnil, da so ostali brez živeža. Iz strahu, da ne bi na potu omagali, sklene, da jih nasiti. Vzame sedem hlebov in ribice ter jih pomnoži v tako ve-

Iz življenja Cerkve

»Nevidna avdienca«

Sveti oče je ugodil proujni redovne kongregacije, da bi po radiu nagovoril vse redovnice, ki živijo popolnoma ločene od sveta. To so tako imenovane redovnice s strogo klavzuro, ki so posvetile svoje življenje molitvi in premišljevanju. Sveti oče bo imel za te redovnice tri radijske govore. Prvi bo 19. julija ob 12.30. Za ostala dva govora datum še ni določen. Redovnice, ki toliko naredijo za rast Cerkve po svetu, bodo gotovo silno vesele izredne pozornosti, ki jim jo izkazuje sveti oče.

Vicenza — misijonska škofija

Vicenza je morda med italijanskimi škofijami na prvem mestu po številu osebja, ki ga ima v misijonih. V raznih misijonskih pokrajinah deluje trenutno 354 misijonarjev in 247 misijonark. Zanimanje za misijonsko delo Cerkve kaže tudi visoko število naročnikov na misijonsko revijo Crociata Missionaria. V škofiji je 43.000 naročnikov.

V Ameriki 36 milijonov katoličanov

Po zadnjih statistikah štejejo Združene države 36 milijonov katoličanov. Od preteklega leta je število naraslo za 1.460.000. Konvertitov so našli v preteklem letu 140.000. Številčni razvoj katoliške Cerkve v Združenih državah je v preteklih desetih letih zelo razveseljiv, saj je število katoličanov naraslo za 9.950.000 oseb.

De Gaulleov poklon sv. očetu

Ob prevzemu oblasti je poslal general De Gaulle svetemu očetu naslednjo brzojavko: Ponovno so mi poverili vodstvo Francije v kritičnem trenutku za njeno usodo. Ko sprejemam težko odgovornost, se spoštljivo obračam do Vaše Svetosti. Z vso vdanostjo prosim za vašo duhovno oporo pri mojem delu in prosim, da blagoslovite Francijo.

Sveti oče mu je odgovoril takole: Hva-

leži za vašo plemenito poslanico, dvigamo naše molitve k Bogu, da bi vas podpiral pri težki nalogi in želimo vaši domovini, ki nam je tako draga, mirno in plodno bodočnost. Prav radi podeljujemo naš očetovski apostolski blagoslov.

Klinika v spomin

Hararski vojvoda, sin abesinskega cesarja je lansko leto pri avtomobilski nesreči zgubil življenje. V spomin priljubljene vojvoda bodo z ljudskimi prispevki zgradili veliko kliniko na kraju nesreče. Frančiškanske redovnice so prosili, da bi sprejele vodstvo nove klinike.

Stalna razstava katoliških umetnikov

V Londonu so odprli stalno razstavo katoliške umetnosti. Trenutno razstavlja 16 umetnikov, med njimi tudi neka benediktinska redovnica. Inicijativa je zelo pomembna, ker seznanja širše plasti s katoliškim umetniškim ustvarjanjem.

Stalna katehetska razstava

Salezijanska družba je v Rimu organizirala stalno katehetsko razstavo. Razstavljeni so najrazličnejši domači in tuji učbeniki in številne pomožne knjige. Zanimiv je oddelek, kjer so razstavljeni mnogi učni pripomočki, ki napravljajo učenje lažje in bolj uspešno. Razstava je vzbudila med kateheti veliko zanimanje.

40.000 vojakov v Lurdu

V Lurdu se je zbrala mirna mednarodna armada, da skupno počasti lursko Marijo. Zbralo se je 40.000 vojakov, ki so zastopali najrazličnejše države. Kardinal Feltrin je prebral poslanico svetega očeta, v kateri je rečeno, da želja po trajnem miru v srcih ljudi, vključno nešteti ovirami, neprestano raste. Romanje se je vršilo 14. in 15. junija. 200 vojaških kaplanov je delilo sveto obhajilo. Skupnega svetega obhajila se je udeležilo trideset generalov in tudi francoski maršal Juin.

ZNAMENITOSTI V LURDU

Poleg lurske votline in bazilik, je najbolj znamenita Bernardkina hiša. Stoji v mestu v neki stranski ulici pod gradom. Je sicer enonadstropna, kakor so v Lurdu vse hiše, toda zelo revna. Nekdaj je bil pri hiši mlin, a danes o mlinu ni več sledu. V hiši so še razni spomini na Bernardko. Podobe njenih staršev, njena poštelja, knjige, molek. Ob času, ko so bili naši slovenski romarji v Lurdu, je imel Bernardkin brat v pritličju hiše trgovino »z odpustki«. Bil je to Bernardkin najmlajši brat, takrat 50-leten. Starejši brat pa je imel trgovino na trgu blizu cerkve.

Zanimivo je tudi lursko pokopališče. Na sredi stoji grob Bernardkinih staršev in za spomenik ima na kamnitem podstavku podobo Bernardke, klečeče pred Marijo. Na lurskem pokopališču so sami kamniti spomeniki in sicer ogromni po velikosti. Vidi se, da imajo na tem kraju dosti kama.

Sredi mesta stoji farna cerkev, ki pred petdesetimi leti ni bila še popolnoma dokončana. Je to zelo velika in mogočna stavba. Zvonika takrat ni še imela. Zidal jo je sloveči župnik Peyramale, ki je živel za časa prikazovanj. Njegov grob je pod velikim oltarjem.

Na levi strani od bazilik vodi v breg pot na Kalvarijo. Podobe križvega pota so izdelane iz bron v naravni velikosti. Stoje kar na prostem brez strehe ali kapele. Dvanajsta postaja je na vrhu griča, od koder je krasen pogled na lursko mesto in okolico.

PRI LURSKEM SKOFU

Dnevi, ki so jih naši romarji preživeli v Lurdu, so bili polni doživljanja in nepozabnih vtisov. Omenimo naj še nekatere dogodke.

Prezvizišni knezoškof Jeglič je kmalu po prihodu poslal v imenu vseh romarjev brzojavne pozdrave sv. očetu, cesarju Francu Jožefu, deželnemu predsedniku in deželnemu glavarju Kranjske. Brzojav sv. očetu se je glasil:

»Šest sto slovenskih božjepotnikov iz ljubljanske, krške, lavantinske, goriške in tržaške škofije, pošilja goreče prošnje Brezmadežni, da tolaži Vašo svetost in da izprosi zmago nad sovražniki Cerkve.«

Sveti oče je takole odgovoril:

»Sveti oče pošiljajo z vdanim srcem tebi in tvojim sopotnikom apostolski blagoslov. Kardinal Merry del Val.«

Pred odhodom so naši romarji pozdravili in se poklonili čuvaju lurskega svetišča škofu tarbskemu, msgr. Schöpferju, ki je takrat stalno bival v Lurdu, ker mu je vlada palača v Tarbu ugrabila. Tarbski škof je bil nad slovenskimi romarji zelo navdušen. »V znak posebne naklonjenosti si je pripel na prsa naš romarski znak. Omeniti moramo, da so ti naši znaki zelo ugajali in bili izmed vseh najlepši. Vsaka romarska skupina ima namreč svoj znak, kar je naravnost potrebno, da se romarji enega romarskega vlaka na prvi pogled med seboj spoznajo. Naši znaki so Francozom tako ugajali, da so mnogi prosili zanje in smo jim jih morali odstopiti.

Na večer pred odhodom tedaj, po popoldanski procesiji, smo se zbrali z našo zastavo (ki je tudi igrala veliko in važno vlogo za časa našega bivanja v Lurdu, saj je bila kot naša predhodna straža in kažipot) pred škofovim bivališčem. Naš knezoškof je tarbskega škofa nagovoril in naš pevski zbor je zapel par lepih slovenskih pesmi. Škof Schöpfer je odgovoril prijazno in duhovito, nato je vsakemu romarju lastnoročno podaril spominsko podobico na Lurd. Ljubeznost tarbskega škofa in sprejem pri njem nam ostane v vednem spominu.«

Pa še en spomin so naši romarji hoteli imeti iz Lurda. Namreč skupno fotografijo, ki naj bi jih spremljala skozi življenje in jim poživljala spomine na nepozabne dneve v blagoslovljenem lurskem mestecu.

Krasni prostor pred rožnovensko cerkvijo in stopnišče, ki vodi vanjo, so kakor nalašč za fotografiranje. In tukaj so se naši romarji postavili lurskemu fotografu Vironu. Fotografija se je prav dobro posrečila in mnogi izmed nas so jo prav gotovo že videli po župniščih ali privatnih domovih, kjer so jo naši prvi lurski romarji postavili na častno mesto.

SLOVO OD LURDA

Dajmo zopet besedo našemu piscu lurskih spominov:

»Veliko lepega smo videli in doživeli v štirih dnevih bivanja v Lurdu. Zal štirje dnevi so kmalu končani. Dasi bi radi

ostali v Lurdu še dolgo, dolgo, če mogoče vedno. — dragocene urice naše so potekle in treba je bilo misliti na odhod.

V torek 19. maja ob šestih je bila poslovilna skupna služba božja pri votlini. Po pozdigovanju so intonirali pesem: Vse prepeva, se raduje...

Ce so bile kdaj primerne besede te žalnomic poslovilne pesmi, so bile tukaj. Zares slovesna ura!... Sest sto zvestih src se poslavlja in trga od rajsko millega kraja, edinega na svetu. Večina izmed njih ga ne bo videla nikoli več... Oči plavajo v solzah, sliši se glasno ihtenje.

Ob uri našega slovesa je bilo pred votlino vse polno tujcev. Niso nas razumeli, a ogledovali so nas z zanimanjem. Zdi se mi, da smo si pridobili spoštovanje vseh navzočih. »Zelo pobožni romarji,« smo tu pa tam slišali iz ust kakega tujega romarja. Pa tudi mi smo odnesli dobre spomine od drugih božjepotnikov.

Se kratka posprava po hotelih in prenočiščih in vlak je s kolodvora odsopihal proti domovini.

APOSTOLSTVO MOLITVE

V sredi sodobnega sveta

Večkrat očitajo raznim cerkvenim ustanovam, organizacijam in bratovščinam, da ne razumejo sedanjega časa in da ne gredo s časom naprej. Mogoče je včasih v določenih primerih ta očitek bolj ali manj utemeljen, na vsak način pa to ne velja za Apostolstvo molitve. Popolnoma upravičeno lahko rečemo, da je Apostolstvo molitve, četudi je staro že več kot 100 let, med najsodobnejšimi ustanovami sv. Cerkve in da se nahaja prav v sredi burnega dogajanja sodobnega sveta. To ne velja samo za njegov gibni in vsem prilikam prilagodljiv ustroj, ki sodobnega človeka prav v ničemer ne ovira, da ne bi šel s časom kljub temu, da je član ali članica Apostolstva molitve, temveč še bolj v tem, da AM ne zapira oči pred dogajanjem vseh oblik sedanjega življenja, ampak smatra naravnost za svojo nalogo,

BESEDA NAŠIM DIJAKOM

II.

V šoli se učite tudi verouka, toda vaši yeroučitelji vam zaradi pomanjkanja časa (ena ura tedensko) ne morejo podati nekoliko bolj izčrpno glavnih nauk katoliške dogmatike in moralke, razložiti globoke vsebine sv. pisma stare in nove zaveze, opisati lepote in značilnosti naše liturgije, pojasniti v apologetiki temeljev katoliške vere in pobiti ugovorov nasprotnikov proti naši sv. veri, raztolmačiti v zgodovini Cerkve njenega zmagoslavnega pohoda skozi zgodovino. Zato je neobhodno potrebno, da si versko znanje izpopolnite s študijem verskih resnic. Potrebna je globoka in organična verska izobrazba. Vaša verska izobrazba ne sme biti površna in nepopolna. Brezverstvo se danes strahovito širi. Če vaše versko pripravljanje ne bo globoko znanstveno utemeljeno, se bo kmalu omajalo. Verski dvomi bodo kmalu porušili vašo pomanjkljivo, površno, nepopolno versko stavbo. Prišla bo tudi strast, ki bo pospešila ta polom. Največja nesreča za človeka pa je, če izgubi vero in s tem večno življenje. Če hočete torej poglobiti svoje versko življenje, morate tudi poglobiti svojo versko izobrazbo. Kot katoliški izobraženci morate biti globoko izobraženi tudi glede verskih resnic.

PRAKTIČNO KRŠČANSTVO

Krščanstvo ni brezplodna teorija, krščanstvo je življenje. Kdor hoče spoznati učinkovitost katoliške vere, mora krščansko živeti. Naše verske resnice morajo postati vodilo našega življenja. Z ne vem kako globokim znanjem dogmatike in moralke ne bomo dosegli večnega življenja, če ne bodo verske resnice zajeze vsega našega življenja.

Kako naj pridemo do pravega, globokega krščanskega življenja? Eden največjih mislecev naše dobe, Francoz Maurice Blondel, pravi: »Naša narava nam ne zadostuje, da dosežemo to, kar hočemo biti. To vrzel je treba napolniti. Mi je ne moremo napolniti in vendar hočemo, da se napolni. Potrebna nam je božja pomoč, božja intervencija. Vsa skrivnost naše duše je v tem, da hočemo doseči neko popolnost našega bitja, ki je pa brez posega neke nadčloveške sile ne moremo doseči.« Blondel nam je tako odkril in-

da sedanji svet razume in ga z vsemi mogočimi apostolskimi sredstvi skuša popboljšati s tem, da hoče vnesti vanj pravega Kristusovega duha. Apostolstvo molitve je sodobno tudi v tem, da razume, da toka življenja ni mogoče obrniti nazaj in da sodobno življenje ni slabše od prejšnjega, temveč je od Boga hoteno in ima v sebi vse vrednote, le napake in napačne nazore je treba popraviti. Zato AM nima namena sodobnega življenja ovirati, temveč mu pomagati, da se bo razvijalo v taki smeri in na tak način, da bo moglo služiti vsestranskemu razvoju in potrebam sedanjega človeka. Da to niso prazne besede, vzemimo za zgled molitvene namene, ki jih AM vsak mesec določuje. Te namene vodstvo AM določi po temeljiti preučitvi najbolj perečih trenutnih potreb in vprašanj. Te namene nato odobri sv. oče, ki pogosto tudi sam kot vrhovni poglavar sv. Cerkve in najbolj razgledan sodobni človek izrazi željo, kakšne namene naj AM posebno upošteva. Da so molitveni nameni zares sodobni, si jih je treba samo ogledati. Splošni molitveni nameni za leto na primer opozarjajo: na pereče vprašanje zedinjenja vsega krščanstva, na vprašanje preganjanj zaradi vere v sedanjem času, na vzgojo novih duhovniških poklicev, na dušno pastirstvo v velikih mestih, na pomen Srca Jezusovega za sedanjega človeka, na nevarnost sodobnih napačnih nazorov o čistosti, o pogubnosti marksizma, o upoštevanju božjih zapovedi v parlamentih, o dušnem pastirstvu hotelskega in gostilniškega osebja, o laičnem apostolatu, o vprašanju katoliških kinov. AM se živo zanima tudi za največje vprašanje pokristjanjenja sveta in za rast sv. Cerkve, zato vsak mesec določuje misijonske namene o najbolj perečih vprašanjih v zvezi s tem. Ker pa ima vsak narod in pokrajina svoja posebna vprašanja, daje AM pravico narodnim ali pokrajinskim voditeljem, da določijo še posebne namene za svoja področja. Da AM seznanj svojo člane s predpisanimi molitvenimi nameni, izdaja mesečne listke z navodili. Uresničitev teh perečih namenov skuša AM doseči z molitvijo in apostolskim delom. Slabost je le v tem, da se morda dušni pastirji in člani AM premalo potrudijo, da ne bi vsi ti tako važni načrti za izboljšanje sodobnih razmer ostali mrtva točka.

Dr. J. Gr.

timno dramo naše duše. Razumel je, kar je rekel Kristus: »Brez mene ne morete nič storiti.« (Janez, XV. 5). Z drugimi besedami: za krščansko življenje je potrebna milost. Moderni človek se upira milosti, ker se upira vsemu, kar je nadnaravno. Toda krščanstvo je nadnaravna religija.

Milosti pa prejemamo po zakramentih, teh kanalih milosti. Praktično krščansko življenje je zakramentalno življenje. To je uvidel največji nemški pesnik Goethe. V svoji avtobiografiji »Aus meinem Leben« (Iz mojega življenja) pravi Goethe o zakramentih in o Evharištiji naslednje: »Zakramenti so v religiji najvišje. Oni so čuteni simboli izredne božje naklonjenosti in milosti. Pri obhajilu prejemajo zemeljske ustnice utelešeno božje bitje in v obliki zemeljske hrane nebeško hrano.«

Naglašam vam: brez zakramentalnega življenja, brez prejemanja zakramentov, posebno sv. Evharištije, ni krščanstva. Če hočete praktično krščansko živeti, veste sedaj, kaj morate storiti.

Zelim vam od srca srečne in vesele počitnice in vas pozdravljam z besedami enega največjih ruskih filozofov, Vladimira Solovjeva:

Bog je tukaj!

Sedaj med minljivimi ničemurnostmi v hudourniku motnih brig, ki tvorijo naše življenje.

Ena skrivnost, polna veselja, širi
I naša srca:

zlo je brez moči, večnost je naša,
z nami je Bog.

P. R.

Svete Višarje

Tudi to smo doživeli! Med prvimi romarji smo letos imeli 21 Slovencev iz Severne Amerike pod vodstvom frančiškana p. Odila Hanjška. Z letalom so obiskali Fatimo, Lurd in Rim. Na Višarje so prišli v soboto 28. junija.

Pri otvoritvi letošnjih romanj na kresni dan pa je bil navzoč tudi g. Stanko Kavalari, iz Argentine, ki je postal izseljeniški dušni pastir Slovencev v Franciji. Prisotna je bila tudi naša domačinka, sestra dr. Gabrijela Ehrlich iz reda sester zdravnic. Prišla je iz države Ghana v Zapadni Afriki.

Grozote v SLOVENSKE BENEČIJI

Beneška Slovenija, revna v vsakem oziru, je pa najbogatejši kot Italije na navih. Med Kaninom in Matajurjem je nekaj »blok« za megle, ki prihajajo bodisi z juga, kakor tudi s severa, da na prehodu vedno stresejo nekaj dežja. Zato se v Benečiji le redkokdaj pojavi suša. Takega naliva pa, kot smo ga videli v soboto 21. junija, ni bilo že več stoletij. »Trgali so se oblaki« in voda je po hribih in po dolinah kar vrela iz zemlje in napolnila potoke, hudournike in reke, ki so prestopili bregove in drli po njivah in travnikih, odnašali zemljo, ruvali trte, sadna drevesa, kostonje itd. In to v vsej deželi, od Tera do Prapotnega. Skoda je nepopisna, uradno in povprečno so jo cenili na dve milijardi lir. Mislimo pa, da je mnogo večja. Nekaterim posestnikom ob Nadiži, in tudi ob Melini pri Ahtnu, je odnesla vse njive. Stevilni plazovi so spravili v nevarnost gorske vasice, kakor n. pr. Kacelirje pod Subidom, Kosto in Podar pri Gorenjem Barnasu, Domeneze v Roncu itd. Voda je odnesla mostove in razrila ceste. V nekaterih krajih je odnesla tudi hiše, n. pr. v Podklancu nad Ahtnom.

Zlasti Nadiža je bila strašna. Na obmejnem prehodu pri Stupici je narasla do državne asfaltirane ceste, ki pelje v Jugoslavijo, jo odnesla kos, pretrgala veliki vodovod Poljana, ki daje vodo Čedadu in drugim deseterim občinam v ravnini; istotako vodovod Naklanc, ki daje vodo Sempetru. Odnosila je popolnoma vse polje s trtami in sadnimi drevesi vred. Vlekla je v valovih električne in telefonske drogeve. Odnosila je vse njive ob reki na Logu, Podvarsc, Spehonjah, pri Podbonescu pod Briščami, v Ščiglah, Bijačah, v Bijarču itd. Na Stupici so imeli do poldrugega metra vode po hišah. Isto v Podbonescu, kjer je samo trgovcu Škofiču napravila čez dva milijona škode. Odnosila je mostova v Podbonescu in pri Novkulah. V Sempetru je vdrla v moderni mlin Gubana (Skurincu) in odnesla stroje in na stotine kvintalov žita, sirka, otrobi itd. V veliki nevarnosti je bila tudi vas Trčet, ko je hudournik Tarčetnjak drl po vasi in valil med hišami več stotov težke skale.

Tudi zgodovinska Landarska jama je bila prizadeta. Iz visočine je padala voda na stopnice, ki so bile zgrajene pred tisoč leti, in jih je podrla. Jama je sedaj nedostopna in na praznik sv. Ivana letos ni bilo tam navadne pobožnosti. Samo čudežu moramo pripisati, da ni bilo človeških žrtev. V ogroženih vaseh so se ljudje zatekli v gornja nadstropja ali na strehe. Že v isti noči so pritekli na pomoč ogroženemu prebivalstvu na Stupici, Podbonescu in drugod ognjegasci iz Vidma, Gorice, Treviza, Trsta in oddelki vojakov.

Velika škoda je tudi pri drobni živini. Pod Sempetrom, kjer je struga zarita globoko v zemljo, je voda dosegla 10-12 metrov nad navadno višino, v Premarjaku pa kar 19 metrov. Take in enako katastrofalne novice prihajajo tudi iz drugih dolin, iz Njem, Ahtna, Fojde itd. Gorska in osamljena vas Prosnid pod Platiščami, ki visi na strmini med Legrado in Nadižo ob državni meji, je popolnoma odrezana od ostalega sveta. Plazovi so na vse strani posneli cesto in steze. Most

na potoku Namlenu za v Platišča je voda odnesla. Velik plaz pod Robidiščami je zajel potok Legrado, pod Prosnidom je nastalo kakih 60 metrov globoko jezero, v katerem sta izginila dva mlina in dve zapušteni hiši. V vasi Prosnid je veliko pomanjkanje živeža.

Taka je približna slika v Benečiji po strašnem hudournju. Ljudstvo sedaj čaka pomoči od onih, ki jo morejo in so jo dolžni dati. Večkrat so prišli na lice mesta videmski prefekt, deželni predsednik, poslanci itd. Tudi nadškof si je ogledal vse poškodovane vasi, od Stupice do Melin in je takoj poslal živež v najbolj prizadete vasi potom POA. Ljudstvo ima veliko zaupanje v senatorja Pelizzo, ki je bil takoj drugi dan na licu mesta. Senator Pelizzo se je veliko in dejansko zanimal za naše doline in ljudstvo, ki mu je izkazalo svojo hvaležnost pri zadnjih volitvah. V sedmerih nadiških občinah je nabral 5282 glasov, vse ostale stranke so odnesle skupaj 1810 glasov. Senator Pelizzo je sam videl, da je ob Nadiži več družin ostalo brez delne zemlje: tam, kjer je bilo lepo urejeno polje, je in bo le prod in kamenje. Sen. Pelizzo je že odpoval v Rim, da bi posredoval pri vladi za nujno pomoč.

Glas iz ljudstva

Velika prijateljca Jože in Tone sta se že več let vsako jutro vozila na delo in z dela na istem motorju. Pa se je te dni zgodilo, da je začel ubogi Tone prihajati bolj pozno domov in — peš. Tonetova žena je bila zaskrbljena in mu ni dala miru, dokler ji ni vsega povedal.

Ko sta se prejšnji teden po navadi vrnala z Jožetovim motorjem z dela domov, se je med njima razpletel pogovor o najnovejših dogodkih:

Tone: Si poslušaj, Jože, kakšen fejest govori je imel naš maršal Tito v nedeljo v Istri? Vse delavstvo je bilo tam prisotno in mu navdušeno ploskalo.

Jože: Sem čul nekaj v poročilih iz Trsta, ampak, veš da oni na radiu, ki je državna ustanova, delajo samo propa-

gando. Bo že »Delo« povedalo, kaj je res in kdo ima prav.

Tone: Ti se motiš, Jože! Tudi iz Kopra so prav tako govorili, pa še bolj močno in energično.

Jože: Ja, ja, saj se pozna, da sta Jugoslavija in Italija dali nosove skupaj. Saj so vam dali tudi denar za Narodni dom v Trstu; Amerikanci pa dajejo Titu žito.

Tone: To je druga stvar; toda, ker si že prišel na to, ti povem, da so vaši partiji tudi demokristjani malo pomagali ob volitvah. Slišal sem, da ste se z njimi nekaj mešali glede dvojezičnega govora

prijateljca, ki je do svoje bolezni vneto sodeloval pri cerkvenem petju na koro, pri vseh slovesnostih v domači župni cerkvi, pri pritrkovanju, zlasti pa pri zglednem verskem življenju s prejemanjem sv. zakramentov. To petje je segalo do dna duše, z neko prikrito slovesnostjo, posebno pri pesmi »Jaz sem življenje in vstajenje. Kdor veruje v me, bo živel vekomaj.« Saj je bilo vse Lovretovo življenje prežeto od te vere v življenje, ki je Kristus. Zato je bilo vedro, nasmejano tudi v zadnjih trenutkih zemeljskega popotovanja, življenje, ki je snovalo načrte

spravljena skupaj s precejšnjo površnostjo, brez vsake priprave. Mnogokdaj najdemo tudi dopolnjujoče članke, o katerih je jasno, da jih je pisec v zadnjem trenutku napisal, le da napolni prostor, ki je ostal nepričakovano prazen. Zato bi se morali tisti, ki »Mladiko« urejajo, pravočasno zbrati skupaj in napraviti podoben načrt, tako da je revija temeljito pripravljena, preden gre v tisk. V zadnjem trenutku ni mogoče kar tako napolniti praznine.

Rubrika »Pomenki pod domačim krovom« je zanimiva, vendar bi lahko bila veliko boljša in bolj privlačna. Tudi pri tej rubriki se opazi precejšnja površnost. Glede Jerasovih člankov pa je treba omeniti, da jih skoraj vsakdo pozna, saj jih je pred časom lahko slišal po radiu v ženski oddaji. Revija naj bi objavljala le nove članke, ne pa že obrabljene. Poleg tega pa bralec ne ve, kakšen namen hoče pisec z njimi doseči. Naj bi ti članki vzgajali, zasmehovali ali zabavali? To ni jasno. Rubrika naj prinaša nekaj bolj resnega in pametnega. Tudi ženski kotiček je premalo razvit, članki so premalo aktualni.

V zadnji številki so objavljena razna pisma iz Amerike. V teh pismih so izražena mnenja naših rojakov, ki živijo onstran oceana. Seveda so ta mnenja po-

demokristjani, ki končno ščitijo nas vse in Jugoslavijo pred sovjetskim imperikalizmom.

Jože: Če ne molčiš, Tone, te pustim kar na cesti, da boš hodil domov peš. Nas je samo v Trstu 50.000, vas pa le majhna peščica. Imate srečo demokristjanov, ki vas prenašajo. Z nami bi ne tako plesali. Če bi mi zmagali, bi vas vse spravili kot Nagyja in njegove s Titom vred.

Tone: Ja, saj vemo, da ne znate drugega kot moriti ljudi, ki niso pravoverni komunisti. Vi res niste vredni svobode, ki jo uživate.

Jože: In vi, ki naše in druge ljudi zapirate, tudi ne!

Od tega dne Tone in Jože nista več tovariša. Jože se vozi na delo z motorjem sam, kot kapitalisti, Tone pa mora brusiti pete.

A. T.

V SPOMIN MLADEMU FANTU

Na sv. Petra in Pavla popoldne smo pokopali mladega Lovreta Ferfila.

Človek bi dejal, da smo z njim zakopali tudi srečo družine, ki se je ustavila tam ob neprodirem zidu smrti in neme kraske grude. A srečo ne samo ene družine, marveč tudi vseh tistih, ki so pokojnika poznali in ljubili, posebno njegovih številnih prijateljev, ki so z njim trepetali vso dolgo dobo njegove mučne bolezni in ga slednjič položili v domačo zemljo kot rodovito seme.

Toda tako bi bilo le površno gledanje tega žalnega opravila. Kajti kdor pozna družino pokojnega študenta, je te zadnje čase z občudovanjem spremljal njen križev pot. To občudovanje je prišlo do izraza v nedeljo popoldne, ko so se vsi Openci in številni pokojnikov prijatelji ter znanci poslavljali od njegovega izmučenega telesa. Toliko fantov in deklet, otrok ter mož in žen nismo že dolgo videli skupaj. Kar osem duhovnikov ga je prišlo kropit in zanj opravljalo žalni obred. G. dekan mu je v cerkvi spregovoril poslovljne besede ter ga postavil za zgled naši mladini, kar je močno ganilo vso cerkev.

Cerkveni pevski zbor, ki mu je prepeval na domu, v cerkvi in na pokopališču, se kar ni mogel odtrgati od predragega

za bodočnost, se poglabljalo v tajne tehnike in napredka, rilo v temo Boga, ki nam je prihranil vse svoje čudovito delovanje Duha v luči, Duha, ki je samo večno življenje. Kako je Lovro žejno pil besede, ki mu jih je prišepetaval prijatelj, ki mu je prinašal Boga pod podobo kruha, besede, ki niso bile njegove, marveč Tistega, ki je življenje. Kako je ljubil tudi to življenje, a je čutil obenem v sebi neizprosno dialektiko tavanja v temi tega sveta, ki mu je nazadnje hranil le trpljenje in smrt. In po tej svoji veri v življenje je daroval svoje življenje, z vsem mučnim trpljenjem zadnjih mesecev, za našo mladino, da bi verovala v meč Tistega, ki je trpel na križu in še trpi v nas, da bi nikoli ne okusila diha smrti daleč od Boga.

Ali ni to izraz življenja in sreče? Kdo se dvomi o klicu in opominjanju k delu po veri? Ta je tista, ki je dala moč zgledni materi in očetu, (ki naj bo tudi omenjeno, da je še vedno kandidiral na slovenski listi), da se ne zrušita pod težo udarca, marveč da v veri žrtvujeta svojo zemeljsko srečo za pravo življenje, ki se bo šele začelo, in s solzami namakata seme, ki bo vzklilo v večnosti.

Bog še gleda na našo mladino in očetovsko objame njeno mlado moč, ki izgoreva z nasmeškom na ustih. On ve, zakaj zahteva tako žrtev prav med našo mladino na Opčinah. Toda ali si bomo svesti te žrtve? Saj si ne upamo tajiti moči in značajnosti naših fantov in deklet ravno v trpljenju in preizkušnji, ki ustvarjata junake.

In ali ni to močan opomin k resnemu verskemu udejstvovanju in življenju? Ni to vera v življenje? »Jaz sem življenje in vstajenje; kdor veruje v mene, bo živel vekomaj!«

Prijatelj

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Prof. dr. Fr. Ks. Lukman je umrl

V Ljubljani je dne 12. junija umrl univerzitetni prof. dr. Fr. Ks. Lukman. Pokojnik je bil po rodu Stajerc, po poklicu pa duhovnik. Učakal je starost 78 let. Studiral je bogoslovje in filozofijo v Rimu na Gregorijanski univerzi ter dosegel doktorat iz obeh ved. Pozneje je

polnoma pozitivna. A za nas je bolj važno, kaj mislijo tukajšnji bralec. Povsem jasno je, da je za človeka, ki živi v tujni, vsak članek, napisan v materinem jeziku, biser. A ta biser nima take vrednosti pri tistem, ki živi doma, ker gleda na revijo z bolj kritičnim očesom. Zato je neumestno in nesmiselno, da se objavljajo taka pisma, ker se zdi to le nekaka samohvala. Pri reviji se bo pokazal napredek, če bo gledala naprej, če bo prinašala zmeraj nekaj novega. Ne sme se ozirati na mnenja nekaterih Slovencev, ki ne živijo tukaj, češ, če jo oni pohvalijo, pomeni, da je res dobra. Nikakor! Tukajšnji človek naj jo presoja!

Tudi rubrika »Razgledi« pritegne bralevo pozornost, ker prinaša vsakovrstne novice z literarnega, znanstvenega in sploh kulturnega polja. Vendar bi morala revija tudi tukaj prodreti izza meja in razširiti pogled. Če so revije drugih narodov polne vsakovrstnih člankov, zakaj ne bi tudi slovenska revija pokazala, da je zmogla posredovati to, kar zanima povprečnega človeka?

S tehnične strani je zelo lepo in okusno urejena, ker prinaša klišeje in slike naših umetnikov. Kritike ob robu so zanimive in konstruktivne. Tudi uvodni članki so zelo dobri, a škoda, da najdemo vedno ista imena.

S. A.

bil profesor moralke v Mariboru, od ustanovitve ljubljanske univerze pa redni profesor dogmatike in starokrščanskega slovstva na bogoslovni fakulteti. Bil je večkrat dekan teološke fakultete in leta 1926-27 tudi rektor univerze. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je imenovala za dopisnega člana. To priča, da je Fr. Ks. Lukman bil odličen znanstvenik, zlasti dobro podkovan v zgodovini starokrščanskega slovstva. Sad tega njegovega zanimanja so odlični prevodi v slovenskem jeziku raznih del starokrščanskih pisateljev, n. pr. sv. Janeza Krizostoma, sv. Avgušтина, sv. Hieronima, Ciprijana, Ambroža. Skupno je izdal 10 zvezkov izbranih del cerkvenih očetov, katerim je dodal zgodovinske uvode in kritične opombe. Poleg tega je uredil 4 zvezke Slov. biografskega leksikona. Prišel je do črke Q. Nadaljevanje in dokončanje tega dela so zavrle intrige raznih partijev, ki jim ni bilo pogodu objektivno pisanje o raznih naših možeh iz preteklosti. Poleg tega je Fr. Ks. Lukman napisal še veliko drugega po raznih naših revijah in časopisih in tudi v nemškem jeziku. Zadnja leta ni več predaval, temveč je živel v pokoju.

Dr. Francišek Jeré

Komaj dva tedna za prof. Lukmanom je umrl zlatomašnik dr. Fr. Jeré. Bil je ravnatelj škofijske gimnazije v zavodih sv. Stanislava in pozneje rektor uršulinjske cerkve. Umrl je v Ljubljani dne 25. junija, pokopali pa so ga dne 27. junija.

Smrt zgodnega gospodarja

Družino Pintar iz Podsobotina je pretekli teden zadela huda nesreča. Smrt ji je ugrabila mladega, komaj 32-letnega gospodarja Zdravka, očeta dveh otrok. Bil je zgleden in delaven mož, ki ga je vsa vas spoštovala. Rad je pomagal, kjer je mogel, saj se je razumel na vsa rokodelstva. Njegova prerana smrt je globoko prizadela ne samo družino, očeta, brata in sestri, ki živijo v Ločniku, temveč tudi vso vas, saj je bila Pintarjeva družina iz Podsobotina daleč naokrog znana in spoštovana. Njegovega pogreba se je udeležila vsa vas in mnogo jih je prišlo tudi iz okoliških vasi.

Globoko prizadeti družini, zlasti še očetu Maksu v Ločniku, naše globoko sožalje.

Otvoritev nove ceste Senožeče-Koper

V soboto so v Senožečah slovesno otvorili novo cesto Senožeče-Koper, ki veže slovensko obalo z zaledjem. Cesta je dolga 35 km in je za 8 km krajša od stare. Gradili so jo štiri leta in je stala okrog milijardo dinarjev.

Radio Trst A

od 6. do 12. julija 1958.

Nedelja: 12.00 Vera in naš čas. — 17.00 Novela: Slavko Grum: »Beli azil«. — 21.30 Narava poje v pesmi: »Tiho prihaja mrak«. 22.00 Nedelja v športu.

Ponedeljek: 11.30 Predavanje: »Med indijskimi lovci na človeške glave«. — 18.00 Granados: Goyescas. — 18.55 Ženski vokalni tercet »Metuljček«. — 19.15 Radijska univerza: Nekaj o surovinah. — 20.30 Puccini: »Boheme«, opera v štirih dej.

Torek: 11.30 Potovanje po Italiji. — 18.30 Z začarane police: Ivanka Cegnar: »Usoda mladega laboda«. — 21.00 »Ferdinand Zeppelin - 120-letnica rojstva«. — 22.10 Ruska miselnost in Zahod: (7.) »Človek pred usodo - Nikolaj Berdjajev«.

Sreda: 11.30 Zena in dom, obzornik za ženski svet. — 18.00 Šoštakovič: Simfonija št. 10. — 19.15 Sola in vzgoja: prof. Theuerschusch: »Na svidenje!«. — 21.00 Cantini: »Nič posebnega«.

Četrtek: 11.30 Predavanje: »Petelin in človek«. — 18.00 Bach: Suita št. 1; Vivaldi: Koncert v A-duru. — 18.30 Širimo obzorja: »Mladi državljani« (3.). — 19.15 Radijska univerza: Mednarodne organizacije. — 20.30 Zbor slovenske filharmonije. — 21.00 Ilustrirano predavanje: Zgodovina odkrivanja sveta: (6.) »Za lesom življenja v močvirje«. — 22.00 Sodobna književnost in umetnost: Eduardo De Filippo: »Kantata lihih dni«.

Petek: 11.30 Življenja in usode: »Sir Vivian Fuchs«. — 19.15 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija. — 22.20 Beethoven: Koncert št. 5.

Sobota: 11.30 Izleti po gorah: (2.) »Zajzera in Poludnik«. — 15.00 Ravel: Sonata za klavir. — 16.00 Radijska univerza: Zgodovina nastanka mest v Italiji: (12.) »Renesančna mesta«. — 18.00 Oddaja za najmlajše: J. Tomažič - I. Klakočar: »Marjetica«. — 21.00 Dramatizirana zgodba: Nodier, »Zbogorjev Janez«. — 22.00 Cajkovski: Simfonija št. 6.

Ob novem izidu

»MLADIKE«

V nedeljo smo dobili s precejšnjo zamudo 6. številko »Mladike«. V zadnjih časih izhaja precej neredno, tako da jo dobimo enkrat v začetku, drugič pa ob koncu meseca.

Revija se je kmalu uveljavila in razširila med našimi ljudmi in je postala zelo priljubljena. Cilju, ki si ga je v začetku postavila, se je precej približala, a prave poti ni še našla. To res ni lahko. Opaziti je sicer veliko zboljšanje, vendar se »Mladika« ne sme ustaviti pri tem. Vsaka nova številka mora pokazati napredek, ne pa nazadovanje.

Literarni prispevki razodevajo diletantstvo, iskanje poti, če se izvamejo seveda nekatere črtice zrelih pisateljev, nekatere pesmi, ki so res pravi biser, in pa Jezov roman »Moč ljubezni«. Včasih imamo vtis, kot da beremo dijaško revijo, v kateri dijaki šele razvijajo svoje pisateljske in pesniške zmožnosti. Zato pa, ker je razvidno, da manjka zrelih sodelavcev za literaturo, naj bi dala revija večji poudarek drugim članom. Tu nismo v Sloveniji, kjer izhajajo vsakovrstne revije:

za izobražence, kmete, delavce, mladino itd. Naše razmere so drugačne, težje. Poleg tega pa je »Mladika« edina zamejska revija, ki redno izhaja in ki združuje ljudi različnega mišljenja. Zato naj bo odsev tukajšnjih razmer. Če je namenjena družinam, naj bo najprej družinska, to se pravi vzgojna, pozitivna, potem šele literarna. Prav je sicer, da zbira okrog sebe mlade moči, ki imajo veselje in zmožnost za literarno ustvarjanje. Vendar pa ne moremo dajati našim ljudem samo literaturo. Upoštevajoč tukajšnje razmere, bi morala revija prodreti ven iz kroga, v katerem se je do danes razvijala. Predstavljala naj bi sliko našega življenja, zajela naj bi socialna vprašanja, ki so danes bolj kot kdaj pereča. Naš človek bi moral v njej najti samega sebe, z glavnimi svojimi problemi in težnjami. Ali je to dosegla?

Kar škodi ugledu revije, so tudi zelo pogoste tiskarske napake. V nobeni drugi reviji na Tržaškem jih ni toliko kot prav v tej. Korektorji bi morali zato malo pazljiveje popravljati. Tudi slovnične napake se včasih najdejo. To pa res ne dela reviji časti. Če že nosi slovensko besedo med naše ljudi, naj bo ta beseda lepa in pravilna.

V zadnjih časih je opaziti, da je revija

Goričani pri svetogorski Mariji

Na praznik sv. Petra in Pavla je goriška Marijina družba, kateri se je pridružil še lepo število Goričanov, poromala k Materi božji na Sv. goro. Z dvema korierama smo se pripeljali do Prevala, od tu pa peš nadaljevali pot na goro. Ob 8. uri je imel voditelj dekliške Marijine družbe sv. mašo. Pri maši je pel stolniški zbor Marijine družbe. Ob desetih je sledila druga sv. maša z ofrom. Nato smo pred cerkvijo občudovali lepoto goriške

nica ga. De Rocco, bivši nadzornik za slov. šole g. Spazzapan ter ravnatelj obeh okrožij, g. dr. Leban in g. Vižin. Ob tej priliki je deset slov. učiteljc in učiteljev, ki imajo za seboj 40 in več službenih let, prejelo iz rok g. šolskega skrbnika častno diplomu z lastnoročnim podpisom predsednika ital. republike G. Gronchija. Ti so: Boschin Valerija, Causi Ana, Hvala Pavla, Logar Alojzija roj. Rutar, Mikuluz Gabrijela, Močnik Hubert, Novak Leopoldina, Paglavac Emilija, Terpin

spoznalo za krivo in jo obsodilo na osem let ječe. Alda je presedela v ječi že 22 mesece in na obrazu se ji pozna, da je v tem času duševno hudo trpela. Ko je zvedela za obsodbo, je izbruhnila v krčevit jok. »Ne maram se vrniti v zapor,« je ihtela. »Uboga moja hčerka.« Alda ima namreč otroka, ki je sedaj pri njenih starših. — Obramba je zoper razsodbo vložila priziv.

Tradicionalna tombola na Travniku

Okrog osem tisoč oseb, od teh najmanj tisoč iz obmejnih krajev Jugoslavije, je prisostvovalo na praznik sv. Petra in Pavla na goriškem Travniku tradicionalni tomboli. Da je ta tombola res že prišla v tradicijo, priča njena že 103. »izdaja«.

Ze pri trinajstem klicanju števil se je pojavilo na razsodiščnem odru kar enajst oseb, ki so na svojih tablicah zabeležili prvo kvaterno, med njimi tudi Ljudmila Prinčič iz Podgore in Marija Velikonja iz Nove Gorice. Prejeli sta kot dobitke košarico sadja. Drugi dobitek, v znesku 20.000 lir, je prejela Mercedes Visintin iz Sv. Martina na Krasu. Prvo tombolo, v znesku 70.000 lir, so si morali spet razdeliti Pietro Bravin iz Trsta, Franko Sokol in Josip Bensa iz Gorice. Drugo tombolo, v znesku 10.000 lir, je zadel Mario Sandrigo, študent iz Gorice.

Podgora

Na kresni večer so se po slovenskih vaseh užigali kresovi na čast sv. Janezu Krstniku. Lepa navada ni izostala tudi pri nas. Tako smo videli, kako so otroci že popoldan začeli voziti skupaj dračje in postavljali grmado. Ko je bila že trda tema, so se kresovi vžigali. Njih plamen je kmalu osvetil vesele obraze otrok in radovedne obraze okoli stoječih ljudi, ki so obujali spomine na mlada leta. Dva kresova sta osvetljevala kresno noč. Prvi na križišču pod Britofom, drugi na trgu pred osnovno šolo. Ko so plameni začeli pojenjati, se je pričelo skakanje čez

kres, pri katerem so najmanjši in tudi odrasli poslušali svojo sposobnost. Pri tem skakanju, pri šoli, pa sta se dva fantiča iz V. in III. razreda osnovne šole ranila. Skočila sta namreč istočasno vsak od svoje strani. Nesreča je hotela, da sta na sredi plamena zadela drug ob drugega in posledica je bila, da sta oba padla v ogenj. Oba sta morala v bolnico, kjer so jima zdravniki določili 10 dni zdravljenja.

Upajmo, da ne bosta imela hudih posledic in da bosta kmalu okrevala. Gotovi smo, da jima bo sv. Janez, katere mu na čast sta se trudila cel popoldan, pomagal, da bosta kmalu spat lahko s svojimi sovrstniki uživala sad šolskih počitnic.

Doberdob

V sredo, 25. junija, sta se poročila domačinka Nada Ferfolja in Jožef Taver-naro, doma iz Tonadico (Trento). — Novoporočencema voščimo obilo božjega blagoslova in varstva!

***

V ponedeljek smo tudi pri nas končali šolsko leto z zaključno sv. mašo, pri kateri so se otroci in učiteljski zbor zahvalili Bogu za pomoč in razsvetljenje med učnim letom. — Ob tej priliki se tudi mi javno zahvaljujemo celotnemu učiteljskemu zboru za vs trud in požrtvovalnost z našimi otroci. — Za gimnazijo so se odločili štirje otroci, nekaj pa za strokovno šolo. Bog daj, da bi zrasli iz njih nekoč plemeniti izobraženci v korist narodu in v čast naši vasi!

***

V torek, 1. junija, sta obhajala 50-letnico poroke Frandolič Andrej in Ivana Jarc, oba domačina iz dobrih in zdravih kraških družin. Svoje praznovanje sta začela z lepo cerkveno pobožnostjo v družbi svojih domačih. Ker sta zvesta naročnika Katoliškega glasa, jima tudi mi kličemo: Naj ju Bog ohrani in poživlja s svojim blagoslovom in varuje vsega hudega! Na mnoga leta!

Romarski shod na Opčinah

V nedeljo 13. junija popoldne bo v župni cerkvi na Opčinah skupni shod za vse turške romarje s Tržaškega in Goriškega. Začetek ob 16.30. — Po končanem kratkem shodu vabimo naše romarje, naj se udeležijo tabora Slovenske prosvete; tabor bo ob šestih pop. na dvorišču Marijanišča na Opčinah.

Vsi goriški turški romarji, pridružite se na tem shodu tržaškim romarjem in se skupno lepo pripravljajte za našo letošnjo izredno božjo pot. Vse dušne pastirje, ki imajo v svojih farah turške romarje, prosimo, naj jih o skupnem shodu obvestijo. Spored bo objavljen v prihodnji številki. Vodstvo romanja

Otroške počitniške kolonije tržaške pokrajine

Tudi letos, kot vsa povojna leta, gredo naši slovenski otroci na počitnice v slovenske kolonije. Kolonije vzdržuje Vladni generalni komisariat za Trst, uprava kolonij je pa izročena trem slovenskim društvom, in sicer: Slovenski Vincencijevi konferenci, Slovenskemu dobrodelnemu društvu in Slovenskemu karitativnemu društvu (Slokad). Nabrežinsko-devinska

občina organizira za svoje male občane z državnimi fondy Vladnega gen. komis. narodno mešano kolonijo. 660 slovenskih otrok gre tudi letos v gore ali k morju. »Slokad« se vrne v Paularo (Carnia), Vinc. konferenca v Agordo (Dolomiti), Slov. dobrodelno društvo v Devin; nabrežinska občina gre prvič v Rigolato. Začetek prvega turnusa je že prihodnji teden: »Slokad« odpotuje v ponedeljek, SDD v torek, Slov. Vinc. konf. v sredo. V prvi izmeni so samo dečki, v drugi samo deklice.

V soboto 28. junija je dobri Bog poklical k uživanju večne mladosti najnega osemnajstletnega sina edina

LOVRENCA FERFILA

Od dolge bolezni izmučeno telo smo položili k zadnjemu počitku na openskem pokopališču v nedeljo 29. junija.

Iz srca se zahvaljujemo za lepe poslovljne besede našemu g. župniku mons. Silvaniju. Iskrena zahvala zdravnikom za pomoč v bolezni, duhovnikom, ki so se udeležili pogreba, pevcem za ganljive pesni, darovalcem cvetja in vsem, ki so nam na kakršen koli način pokazali svoje sočutje.

Opčine, 30. junija 1958.

OČE in MATI

Z veseljem lahko beležimo za javnost, da Vladni gen. komisariat ravna nadvse pravično z vsemi štirimi slovenskimi kolonijami, za kar so starši slovenskih otrok zadovoljni in oblastem hvaležni.

Dolina

V Dolini obhajamo na prvo julijsko nedeljo opasilo farnega zavetnika sv. Urha. Ob 11. uri bo slovesna služba božja. Popoldne ob petih večerna sv. maša in evharistična procesija, ki ji pravimo tudi »obnašanje«. — Zvečer bo na dvorišču novega župnišča prvič filmska predstava na prostem.

Drugo nedeljo 13. julija pridite vsi dolinski prijatelji našega lista na tabor Slovenske prosvete na Opčine!

OBVESTILA

SESTANEK ORGANISTOV. V nedeljo, dne 6. t. m. se bo vršil važen sestanek organistov štandreškega dekanata v prostorih SKPD na Placuti ob 19.30 (po koncertu). — Prisrčno vabljeni vsi!

IZ GORICE NA OPCINE popelje v nedeljo 13. julija posebna koriera. Odhod s Travnika ob 1.30 popoldne. Najprej bo obisk nove Marijine kapelice na Konkoneu, nato se udeležimo romarskega shoda na Opčinah, ob 6. pop. pa bomo prisostvovali slovenskemu taboru v Marijanišču. Po končanem taboru se vrnemo domov. — Vpisati se je treba pri fotografu Kleindienstu na Travniku.

SV. MAŠA ZA PADLE V VSEH VOJNAH se bo darovala v goriški stolnici v ponedeljek 7. t. m. ob 8. uri. — Vabljeni so vsi svojci in sorodniki umrlih in padlih.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob prerani smrti našega nepozabnega

ZDRAVKA PINTAR

Se posebno smo dolžni zahvalo č. g. kaplanu iz Steverjana, ljudem iz Št mavra, Pevme, Oslavja in Števerjana ter vsem, ki so v tako obilnem številu spremili našega Zdravka na njegovi zadnji poti.

Podsobotin, Gorica, 2. julija 1958.

družina PINTAR

+

V soboto 28. junija je dobri Bog poklical k uživanju večne mladosti najnega osemnajstletnega sina edina

LOVRENCA FERFILA

Od dolge bolezni izmučeno telo smo položili k zadnjemu počitku na openskem pokopališču v nedeljo 29. junija.

Iz srca se zahvaljujemo za lepe poslovljne besede našemu g. župniku mons. Silvaniju. Iskrena zahvala zdravnikom za pomoč v bolezni, duhovnikom, ki so se udeležili pogreba, pevcem za ganljive pesni, darovalcem cvetja in vsem, ki so nam na kakršen koli način pokazali svoje sočutje.

Opčine, 30. junija 1958.

OČE in MATI

SLOVENSKO KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO IZ GORICE priredi

v soboto, dne 5. julija 1958 ob 20.30 in v nedeljo 6. julija ob 17^h KONCERT v dveh delih z naslovom

»ZVESTO DEKLE«

ki ga je pripravil za zbor, soliste in mandolinistični orkester po narodnih pesmih Maks D.

Kot solisti nastopajo: A. Calligaris, A. Levpušček, M. Žvokelj, Z. Klanjšček, I. Bolčina, P. Viktor.

Za režijo: Kumrov

Dirigent: Maks D.

Vstop s prostovoljnimi prispevki

in furlanske ravnine, še posebno pa naše gore v ozadju nadahnjene s svežim snegom. Po opoldanskem blagoslovu smo se poslovili od Marije in zopet zasedli naše koriere, ki so nas čakale na Prevalu. Pot nas je vodila preko trnovskih rebri in gozdov do Lokev. Z veselo pesmijo na ustih smo se vračali ob mraku proti Gorici, hvaležni Bogu in Mariji za prelepi dan.

Zaključek dekliškega oratorija na Placuti

Skozi vse šolsko leto se je lepo število deklic iz naših osnovnih šol zbiralo v oratoriju, ki ga je organizirala goriška dekliška Marijina družba s pomočjo škofijske dobrodelne ustanove. Pod vodstvom učiteljice gdč. Elvire Chiabaveje so se deklice učile, pisale domače naloge in se tudi drugače versko in umsko vzgajale. Ze večkrat med letom so pokazale lepe uspehe na odru z ljubkimi prizori, petjem in rajanjem. Zato so hotele, naj bo tudi zadnji dan njihovega skupnega življenja v oratoriju še posebno pomemben. Presenetile so nas s pestrim sporedom, ki nam je dokazal, kako lepo in vzvišeno nalogo vrši oratorij na Placuti. Obiskovalke oratorija so nastopile s klavirskimi točkami, ljubkimi rajanji, recitacijami, na koncu pa je vsaka deklica svoji mami poklonila šopek cvetja. Mame so solznih oči prisostvovala izvajanju svojih otrok, hvaležne vsem, ki se s toliko ljubeznijo in nesebičnostjo zanje žrtvujejo. V zaključnih besedah, ki jih je spregovoril gospod voditelj, je še posebno podeljal materam na srce krščansko vzgojo otrok, deklicam pa ubogljivost in zvestobo naukom, ki so jih v toliki meri bile deležne v oratoriju.

Pomemben dogodek med slov. učiteljstvom

V soboto popoldne se je v prostorih osnovne šole v ul. Croce vršila izredna slovesnost, kateri so prisostvovali poleg celotnega učiteljskega zbora tudi šolski skrbnik g. dr. De Vetta, šolska nadzor-

Otilija roj. Strel, Tušar Marija. Prisotni so bili vsi, razen gdč. Tušarjeve.

Vsak odlikovanec je poleg diplome prejel od g. ravnatelja dr. Leban tudi šopek cvetja, ki naj bi simbolično prikazal hvaležnost neštetihih otrok, katerim so požrtvovalne učiteljice in učitelji posvetili svoje najboljše moči.

Prvi je spregovoril ravnatelj dr. Leban, ki je v prisrčni besedi orisal zasluge odlikovanih na vzgojnem polju, ki so bili, kakor je poudaril, ne samo učitelji, marveč predvsem vzgojitelji in vodniki mladega rodu na poti v življenje. S posebnim občudovanjem je pohvalil njihovo vnemo in ljubezen do šole in želel, da bi ta ljubezen osvojila tudi mlade učitelje, saj brez nje vzgojno delo ne more doseči pravega uspeha. Govor g. ravnatelja je s svojo iskrenostjo žel med navzočimi veliko odobravanje.

Za njim je spregovoril g. šolski skrbnik in v lepih besedah izrazil priznanje odlikovanemu učiteljstvu.

V imenu vseh se je govornikom zahvalil g. Hubert Močnik, ki je med drugim omenil, da so bila najlepša leta njegovega življenja prav tista, ki jih je preživel med mladino osnovne šole.

Uradnemu delu slovesnosti je sledil prijeten pomenek ob obloženih mizi, kar je dalo vsej prireditvi pečat domačnosti in prijateljskega razpoloženja.

Proti večeru se je široka družba vzgojiteljev razšla: starejši s prijetno zavestjo dobro izpolnjene dolžnosti, mlajši morda z večjim ognjem in novimi sklepi za bodočnost.

Sodna razprava proti Aldi Vižintin

Pred tržaškim porotnim sodiščem se je v soboto 28. junija po večdnevni razpravah zaključil sodni postopek proti Aldi Vižintin iz Dola, obtoženi, da je 24. avgusta leta 1956 umorila v Štarančanu svojega moža. Kljub obrambi zagovornikov, da se je zločin izvršil v silobranu in da obtoženka psihično ni popolnoma normalna, je sodišče Aldo Vižintinovo

Wilhelm Hünermann:

59

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

Komaj je Coudrin končal, ko se je Bernardova Marica s svojimi šibkimi otroškimi rokami prerila skozi množico vernikov, stekla k duhovniku in zaklicala z na pol zadušnim glasom:

»Storil je!«

»Kaj je, otrok?« je vprašal Coudrin; prestrašen je gledal smrtnobledi obraz deklice, ki je končno med jokom in stokom povedala:

»Mežnar je posekal križ, križ na gori.«

Učinek strašne vesti je bil nepopisen. Večina ni hotela verjeti pošastne novice. Silili so v deklico z vprašanji, a ta je vedno le pritrjevalno prikimala z glavo. Jeza in bolečina je bila potem neizmerna.

Zene in otroci so naglas zajokali, moške so pa v divji jezi stisnili pesti in bruhali groznje proti bogokletnežu. Sklenili so, da pojdejo takoj do njegove hiše, da zahtevajo od njega odgovor in da rešijo vsaj telo Križanega pred nadaljnjim sramotanjem.

Zdajci pa je Martin Cordier zakričal v to zmešnjavo:

»Gori! V Montbernage goril!«

Res je bilo videti steber temnega dima, skozi katerega so sikali rdeči plameni.

Kje gori? Ali gori sedaj kaka hiša ali kak skedenj, ko ni v vasi nobenega človeka?

»Naprej, ljudje, pojdemo v Montbernage!« je zaklical duhovnik z močnim glasom. »Morda se bo dalo še kaj rešiti!«

Vaščani so tekli domov, kar so mogli naglo. Zaradi tega, kar so videli v Montbernage, so jim srca skoraj zastala od groze in strahu.

Mežnarjeva hiša je bila v svetlih plamenih. Prav tedaj se je s strašnim ropotom zrušilo strešno ogrodje; iskre so divje pršile kvišku.

Ob vsej tej grozoti pa je stal mežnar s sajavim obrazom, iz katerega je zijal obup, ter stokal:

»Pomagajte vendar, sosede, pomagajte. Saj vidite, da mi gori hiša!« Ni videl, da že davno ni bilo mogoče več nič rešiti.

Sprednji hišni zid se je začel majati in se hotel podreti. Tedaj je Bernardova Marica prestrašena zaklicala:

»Prav tako se je majal križ, ko ga je mežnar s sekiro podrl!«

»Križ! Lopov, kje imaš križ?« je zaklical mladi kmet Dupont; zgrabil je cerkovnika za roko in ga močno stresel. »Razbil sem ga!« je mniljal bogokletnik. »Razbil sem ga in ga vtaknil v peč. In potem je nenadoma gorela vsa hiša.«

Zdaj se je oglasil krik. Prednji zid se je zrušil, da se je lahko videlo v plamenec razvaline. Mežnar je pa še vedno prosjačil z jokavim glasom:

»Pomagajte mi vendar! Tak pomagajte mi! Saj vidite, da mi bo hiša zgorela.«

»Tu se ne da nič več rešiti,« se je preril naprej kmet Pasquier. »Tukaj je sodil Bog.«

»Bog je sodil!« je zamomljal za njim zavrženec. »Da, Bog je sodil. Gospoda Boga sem razbil in sežgal. Sedaj bo pa On mene razbil in sežgal!« Zdajci je stopil nekaj korakov proti ognju in zakričal: »Gospod Bog, sežgi me vendar, kot sem jaz sežgal tebe! Hahaha! Gospod Bog mi je zanelil pekel, ki naj me sežge! Pekel! Pekel! Proklet sem, proklet, proklet!« Pascal je po živinsko zatulil in nenadoma skočil v plamene. Gotovo bi bil živ zgorel, da ga ni duhovnik Coudrin v zadnjem trenutku z močno roko potegnili nazaj. Siromak je nekaj časa strmela v svojega rešitelja, potem pa se je hipoma med glasnim stokanjem zrušil na tla.

»Prav imate, Pasquier,« je rekel duhovnik staremu kmetu. »Tukaj je sodil Bog. Nesrečec je izgubil pamet.«

Okoli stoječi so v silni grozi gledali strahotno sliko blazneža pred kočo. Nato so pa poprijeli vsi in pogasili ogenj, da bi obvarovali vsaj ogrožene sosedne hiše. Nekaj usmiljenih ljudi pa je peljalo mežnarja v bolnico za neozdravljive v Poitiers.

V noči na veliko soboto pa je blaznež skočil skozi okno in obležal z razbitimi udi na cestnem tlaku, kjer so ga drugo jutro našli mrtvega.

Bog je strašno sodil.

Duhovnik Coudrin pa je ob mrtvaškem odru molil za dušo človeka, ki je bil zablodil: »Gospod, odpusti mu, saj ni vedel, kaj je naredil!«

*

(Nadaljevanje)